

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประเมินภายนอกสำหรับตรวจสอบหน่วยงานฝึกอบรมภาคเอกชน

นางสาวกรรณญา อรุณรัตน์

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาโสตทัศนศึกษา ภาควิชาหลักสูตร การสอนและเทคโนโลยีการศึกษา

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2547

ISBN 974-53-1552-4

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

DESIRED CHARACTERISTICS OF EXTERNAL EVALUATORS FOR INSPECTING
TRAINING DEPARTMENT IN PRIVATE SECTOR

Miss Karunya Aroonrut

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education in Audio-Visual Communications

Department of Curriculum, Instruction, and Educational Technology

Faculty of Education

Chulalongkorn University

Academic Year 2004

ISBN 974-53-1552-4

กัณฐิณญา อรุณรติ์น : คุณลักษณะที่พึงประสงค้ของผู้ประเมินภายนอกสำหรับตรวจสอบ
 หน่วยงานฝึกอบรมภาคเอกชน (DESIRED CHARACTERISTICS OF EXTERNAL
 EVALUATORS FOR INSPECTING TRAINING DEPARTMENT IN PRIVATE
 SECTOR) อ. ที่ปริ้กษา : รศ. ดร. อรจริ์ย ฅน ตะกั้วทุง, 160 หน้า. ISBN 974-53-1552-4.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพ ปัญหา และความต้องการของนักฝึกอบรมเกี่ยวกับ
 ผู้ประเมินภายนอกของหน่วยงานฝึกอบรมภาคเอกชน 2) เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ เกี่ยวกับ
 คุณลักษณะของผู้ประเมินภายนอกสำหรับตรวจสอบหน่วยงานฝึกอบรมภาคเอกชน และ 3) เพื่อนำเสนอ
 คุณลักษณะของผู้ประเมินภายนอกสำหรับตรวจสอบหน่วยงานฝึกอบรมภาคเอกชน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย หัวหน้าหน่วยฝึกอบรมจากหน่วยงานภาครัฐกิจเอกชน และ
 นักวิชาการด้านการฝึกอบรม จำนวน 210 คน และผู้เชี่ยวชาญที่เป็นหัวหน้าหน่วยงานฝึกอบรม และนักวิชาการ
 ด้านการฝึกอบรม จำนวน 22 คน ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถามและใช้เทคนิคเดลฟาย 3 รอบ
 วิเคราะห์ข้อมูลด้วย ร้อยละ ค่ามัธยฐาน และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์

ผลการวิจัยปรากฏว่า

คุณลักษณะของผู้ประเมินภายนอก แบ่งออกเป็น 6 ด้าน ได้แก่ (1) ด้านคุณสมบัติส่วนบุคคล : มีอายุ
 อยู่ในช่วงตั้งแต่ 41-50 ปี เป็นเพศชายหรือหญิง (2) ด้านการศึกษา มีการศึกษาอย่างน้อยในระดับ
 ปริญญาโท ในสาขาวิชาการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ หรือการประเมิน และต้องผ่านการฝึกอบรมในเรื่องเทคนิค
 วิธีการประเมินผลการฝึกอบรม (3) ด้านการทำงานและประสบการณ์ด้านการประเมิน : ผู้ประเมินภายนอกควรมี
 ประสบการณ์การทำงานอย่างน้อยที่สุด 7-9 ปี มีประสบการณ์ทำงานด้านการประเมิน อย่างน้อยที่สุด 6-7 ปี
 ประกอบอาชีพนักฝึกอบรม และมีผลงานด้านการประเมิน (4) ด้านการฝึกอบรม : ต้องมีความรู้ในการฝึกอบรม
 และมีประสบการณ์ในการจัดฝึกอบรมอย่างน้อย 6-7 ปี (5) ด้านคุณธรรม/ จริยธรรม : ซื่อสัตย์ ยุติธรรม
 ปราศจากอคติ/ ไปรงใส มีความรับผิดชอบ / มีวินัยในตนเอง (6) ด้านความรู้ความสามารถ เป็นผู้มีความรู้
 ความสามารถด้านทักษะการประเมิน / การวัดและการประเมินผล ทักษะการสร้างความสัมพันธ์ และ ผู้ที่จะ
 ได้รับอนุญาตให้เป็นผู้ประเมินภายนอกต้องผ่านการทดสอบหรือสอบคัดเลือก

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา หลักสูตร การสอน และเทคโนโลยีการศึกษา ลายมือชื่อนิติต... กัณฐิณญา... อรุณรติ์น
 สาขาวิชา โสตทัศนศึกษา ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปริ้กษา...
 ปีการศึกษา 2547

##4483655227 : MAJOR AUDIO-VISUAL COMMUNICATIONS

KEY WORD : CHARACTERISTIC / EXTERNAL EVALUATOR / TRAINING DEPARTMENT

KARUNYA AROONRUT : DESIRED CHARACTERISTICS OF EXTERNAL EVALUATORS FOR
INSPECTING TRAINING DEPARTMENT IN PRIVATE SECTOR : THESIS ADVISOR : ASSOC.
PROF. ONJAREE NATAKUATOONG, Ph. D. 160 pp. ISBN 974-53-1552-4.

The purposes of this research were 1) to study status, problems, and needs of trainers concerning external evaluators for inspecting training department in private sector 2) to obtain specialists' opinions concerning characteristics of external evaluators for inspecting training department in private sector and 3) to propose characteristics of external evaluators for inspecting training department in private sector.

The samples consisted of two-hundred and ten trainers of training department in private sector and twenty-two experts in training. The data were collected by means of questionnaires and three-rounds of Delphi questionnaire. The data were analyzed by percentage, median and interquartile range.

The results indicated that :

The characteristics of external evaluators consisted of 6 categories : 1) Personal demographic : age 41-50 years, male or female 2) Education : master's degree in human resource development or evaluation, having training background in techniques and method in training evaluation 3) Work and experiences in evaluation : at least 6-7 years, work as a trainer and have evaluation performance 4) Training : external evaluators should have knowledge in training, and having training experience at least 6-7 years 5) Moral / Ethics : honesty, fair, unbiased / transparency, responsibility / self – discipline 6) Knowledge and ability : knowledge and ability in evaluation / measurement and evaluation, relationship building and those who will be qualified external evaluator should pass the examination.

Department of Curriculum, Instruction, and Educational Technology Student's signature **KARUNYA AROONRUT**
Field of study of Audio-Visual Communications Advisor's signature *Onjaree*
Academic year 2004

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความกรุณาเป็นอย่างยิ่งจาก รองศาสตราจารย์ ดร.อรจรีรัตน์ ตะกั่วทุ่ง อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่ได้ให้คำแนะนำและแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ด้วยความเอาใจใส่อย่างสม่ำเสมอด้วยดีตลอดมา ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณ อาจารย์ ดร. บุญเรือง เนียมหอม ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และ อาจารย์ ดร.ปราวีณา สุวรรณรัฐโชติ กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำตลอดจนชี้แนะแนวทางแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น และผู้วิจัยขอขอบพระคุณคณาจารย์สาขาวิชาสัตวศาสตร์ทุกท่านที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้แก่ผู้วิจัยตลอดระยะเวลาที่เข้ารับการศึกษา

ขอขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ ดร. อาชัญญา รัตนอุบล ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พันธุ์ศักดิ์ พลสารัมย์ อาจารย์ ดร. ศิริบุญ จงวุฒิเวศย์ คุณจารย์นันท์ อธิธาวัชกุล ที่กรุณาให้คำแนะนำและตรวจสอบเครื่องมือในการวิจัย ขอขอบคุณผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญทุกท่านที่กรุณาช่วยเหลือให้ความสะดวกในการเก็บข้อมูล ตอบแบบสอบถาม อันเป็นข้อมูลที่มีคุณค่าต่อการวิจัยในครั้งนี้เป็นอย่างยิ่ง และทุนในการวิจัยครั้งนี้บางส่วนได้รับการสนับสนุนจากทุนอุดหนุนการวิจัยของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ผู้วิจัยขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอขอบคุณกำลังใจดีๆ จาก คุณสุวดี กันภัย คุณพูนศักดิ์ วงศ์มกรพันธ์ คุณนุชจวี บุญเกิด คุณนิลวรรณ วานิชสุขสมบัติ คุณพรรณพิมล เพ็ชรรุ่งโรจน์ รวมถึงเพื่อนๆ พี่ๆ และน้องๆ สาขาสัตวศาสตร์ศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ทุกคนที่กรุณาช่วยเหลือและเป็นกำลังใจให้การทำวิจัยครั้งนี้ประสบความสำเร็จด้วยดี

ท้ายที่สุดขอโน้มรำลึกถึงพระคุณ คุณพ่อ อาจารย์เกริ่น อรุณรัตน์ และคุณแม่ อาจารย์ชูจิต อรุณรัตน์ ผู้ให้ทุกสิ่งทุกอย่างในชีวิตแก่ผู้วิจัย และขอขอบคุณน้องชาย คุณสรรเพชญ์ อรุณรัตน์และสมาชิกทุกคนในครอบครัวที่ให้กำลังใจที่ดีที่สุดแก่ผู้วิจัยตลอดมา

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์การวิจัย.....	10
ขอบเขตการวิจัย.....	10
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	11
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	11
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย.....	12
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	13
คุณลักษณะผู้ประเมินภายนอก.....	14
บทบาทของผู้ประเมินภายนอก.....	18
แนวคิดเกี่ยวกับการประกันคุณภาพ.....	21
การฝึกอบรม.....	23
เทคนิคการวิจัยแบบเดลฟาย.....	36
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	40
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	46
ขั้นตอนในการศึกษาสภาพ ปัญหา และความต้องการ.....	47
ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย.....	47
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	47
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	48
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	48
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	48
ขั้นตอนในการศึกษาความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ.....	49
ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย.....	49
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	49
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	50

	หน้า
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	51
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	52
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	54
ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์สภาพ ปัญหา และความต้องการ.....	54
ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับคุณลักษณะ ที่พึงประสงค์ของผู้ประเมินภายนอกสำหรับตรวจสอบหน่วยงานฝึกอบรม ภาคเอกชน.....	67
บทที่ 5 ผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	87
ตอนที่ 1 ชั้นสภาพ ปัญหา และความต้องการ.....	87
สรุปผลการวิจัย.....	87
ตอนที่ 2 ชั้นศึกษาความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ.....	90
สรุปผลการวิจัย.....	91
ตอนที่ 3 ชั้นนำเสนอคุณลักษณะของผู้ประเมินภายนอกสำหรับตรวจสอบ หน่วยงานฝึกอบรมภาคเอกชน.....	94
อภิปรายผลการวิจัย.....	95
ข้อเสนอแนะ.....	99
รายการอ้างอิง.....	101
ภาคผนวก.....	106
ภาคผนวก ก รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ, รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจเครื่องมือวิจัย.....	107
ภาคผนวก ข หนังสือขอความร่วมมือในการวิจัย.....	111
ภาคผนวก ค แบบสอบถามเพื่อการวิจัยรอบสำรวจ.....	114
ภาคผนวก ง แบบสอบถามเพื่อการวิจัย เดลฟายรอบ 1.....	124
ภาคผนวก จ แบบสอบถามเพื่อการวิจัย เดลฟายรอบ 2.....	136
ภาคผนวก ฉ แบบสอบถามเพื่อการวิจัย เดลฟายรอบ 3.....	147
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	160

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
ตารางที่ 1 แสดงจำนวนผู้เชี่ยวชาญที่มีผลต่ออัตราการลดลงของความคลาดเคลื่อน.....	38
ตารางที่ 2 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคล.....	54
ตารางที่ 3 จำนวนและร้อยละของสภาพการประเมินภายในของหน่วยงานฝึกอบรม.....	56
ตารางที่ 4 จำนวนและร้อยละของสภาพและความต้องการผู้ประเมินหน่วยงานฝึกอบรม.....	57
ตารางที่ 5 จำนวนและร้อยละของสภาพ ปัญหา และความต้องการผู้คัดเลือก ผู้ประเมินหน่วยงานฝึกอบรม.....	58
ตารางที่ 6 จำนวนและร้อยละของสภาพ คุณสมบัติของผู้ประเมินหน่วยงานฝึกอบรม.....	59
ตารางที่ 7 จำนวนและร้อยละของความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณสมบัติที่สำคัญต่อ การเป็นผู้ประเมินหน่วยงานฝึกอบรม.....	60
ตารางที่ 8 จำนวนและร้อยละของความต้องการคุณสมบัติของผู้ประเมิน หน่วยงานฝึกอบรม.....	61
ตารางที่ 9 จำนวนและร้อยละของสภาพการประเมินคุณภาพตามระบบ ISO ของหน่วยงานฝึกอบรม.....	62
ตารางที่ 10 จำนวนและร้อยละของปัญหาการประเมินคุณภาพตามระบบ ISO ของหน่วยงานฝึกอบรม.....	63
ตารางที่ 11 จำนวนและร้อยละของความต้องการคุณสมบัติของผู้ประเมิน หน่วยงานฝึกอบรมด้านความรู้ความสามารถในการฝึกอบรม.....	64
ตารางที่ 12 จำนวนและร้อยละของความต้องการคุณสมบัติของผู้ประเมิน หน่วยงานฝึกอบรมด้านประสบการณ์ในการจัดฝึกอบรม.....	65
ตารางที่ 13 จำนวนและร้อยละของความต้องการเกี่ยวกับการดำรงตำแหน่ง ของผู้ประเมินหน่วยงานฝึกอบรม.....	65
ตารางที่ 14 แสดงค่ามัธยฐานและค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ของคะแนนความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้ประเมินภายนอกสำหรับตรวจสอบ หน่วยงานฝึกอบรมภาคเอกชนด้านอายุ.....	67
ตารางที่ 15 แสดงค่ามัธยฐานและค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ของคะแนนความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้ประเมินภายนอกสำหรับตรวจสอบ หน่วยงานฝึกอบรมภาคเอกชนด้านเพศ.....	68

ตารางที่ 25 แสดงค่ามัธยฐานและค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ของคะแนนความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้ประเมินภายนอกสำหรับตรวจสอบ หน่วยงานฝึกอบรมภาคเอกชนด้านประสบการณ์ในการจัดฝึกอบรม.....	80
ตารางที่ 26 แสดงค่ามัธยฐานและค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ของคะแนนความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้ประเมินภายนอกสำหรับตรวจสอบ หน่วยงานฝึกอบรมภาคเอกชนด้านคุณธรรม / จริยธรรม.....	81
ตารางที่ 27 แสดงค่ามัธยฐานและค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ของคะแนนความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้ประเมินภายนอกสำหรับตรวจสอบ หน่วยงานฝึกอบรมภาคเอกชนด้านความรู้ความสามารถ.....	82
ตารางที่ 28 แสดงค่ามัธยฐานและค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ของคะแนนความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้ประเมินภายนอกสำหรับตรวจสอบ หน่วยงานฝึกอบรมภาคเอกชนด้านการผ่านการทดสอบหรือสอบคัดเลือก ให้เป็นผู้ประเมินภายนอก.....	84
ตารางที่ 29 แสดงค่ามัธยฐานและค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ของคะแนนความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้ประเมินภายนอกสำหรับตรวจสอบ หน่วยงานฝึกอบรมภาคเอกชนด้านคุณสมบัติที่มีความสำคัญที่สุดต่อบุคคล ที่จะเป็นผู้ประเมินภายนอกที่จะทำหน้าที่ประเมินหน่วยงานฝึกอบรมภาคเอกชน..	85

สารบัญแผนภาพ

ภาพประกอบ	หน้า
แผนภาพที่ 1 คุณลักษณะของผู้ประเมินภายนอก.....	11
แผนภาพที่ 2 แสดงขั้นตอนก่อนการตรวจเยี่ยมสถานศึกษา.....	19
แผนภาพที่ 3 แสดงขั้นตอนระหว่างการตรวจเยี่ยมสถานศึกษา.....	20
แผนภาพที่ 4 แสดงขั้นตอนหลังการตรวจเยี่ยมสถานศึกษา.....	20
แผนภาพที่ 5 แสดงขั้นตอนการวิจัย.....	46

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย